

УДК 658.1

АУТСОРСИНГ: ЙОГО СУТНІСТЬ, ВИДИ ТА ФОРМИ

Савченко А. А. аспірант, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»

Савченко А. А. Аутсорсинг: його сутність, види та форми.

З кожним днем зростає конкуренція між основними економічними центрами світу, такими як: США, Азія та Європа. Розвиток вітчизняної економіки на сучасному етапі визначається глобалізацією, посиленням конкуренції, інституційними перетвореннями, активним поширенням інформаційних технологій в управлінні та інших інновацій у всіх сферах діяльності. У зв'язку з цим, в умовах інтеграції України у світову економіку необхідно забезпечити низку пріоритетних завдань для стійкого розвитку вітчизняних підприємств, що гарантує здатність посиленню конкурентних переваг і зростання їх вартості на економічному ринку. Це дасть можливість підняти рентабельність бізнесу, відкрити доступ до нових передових технологій, отже, поліпшити якість продукції та наданих послуг вітчизняних підприємств. Це можливо тільки при використанні таких високих технологій менеджменту, як аутсорсинг. Підприємства передають вузько спеціалізованим обслуговуючим компаніям деякі функції, які були прерогативою підрозділів самих компаній. Аутсорсинг зараз не просто одне з економічних явищ. Аутсорсинг став найважливішою тенденцією сучасного розвитку в усіх сферах економіки, яка багато в чому визначає розвиток економіки в цілому і зрушення в розподілі праці в найбільш розвинених країнах. У зв'язку з цим в даній статті розглянуто сутність аутсорсингу, проаналізовано тлумачення цього терміну різними українськими і зарубіжними вченими. Розглянуто форми і види аутсорсингу, які використовуються в сучасній економіці. Розкрито важливі привілеї використання аутсорсингу на промислових підприємствах і зроблені висновки щодо впровадження на ринку України аутсорсингу як інноваційного інструменту у виробництві.

Савченко А. А. Аутсорсинг: его сущность, виды и формы.

С каждым днем растет конкуренция между основными экономическими центрами мира, такими как: США, Азия и Европа. Развитие отечественной экономики на современном этапе определяется глобализацией, усилением конкуренции, институциональными преобразованиями, активным распространением информационных технологий в управлении и других инноваций во всех сферах деятельности. В связи с этим, в условиях интеграции Украины в мировую экономику необходимо обеспечить ряд приоритетных задач для устойчивого развития отечественных предприятий, гарантирует способность усилению конкурентных преимуществ и роста их стоимости на экономическом рынке. Это позволит повысить рентабельность бизнеса, открыть доступ к новым передовым технологиям, следовательно, улучшить качество продукции и предоставляемых услуг отечественных предприятий. Это возможно только при использовании таких высоких технологий менеджмента, как аутсорсинг. Предприятия передают узко специализированным обслуживающим компаниям некоторые функции, которые были прерогативой подразделений самих компаний. Аутсорсинг сейчас не просто одно из экономических явлений. Аутсорсинг стал важнейшей тенденцией современного развития во всех сферах экономики, которая во многом определяет развитие экономики в целом и сдвиги в распределении труда в наиболее развитых странах. В связи с этим в данной статье рассмотрена сущность аутсорсинга, проанализированы толкование этого термина различными украинскими и зарубежными учеными. Рассмотрены формы и виды аутсорсинга, которые используются в современной экономике. Раскрыты важные привилегии использования аутсорсинга на промышленных предприятиях и сделаны выводы по внедрению на рынке Украины аутсорсинга как инновационного инструмента в производстве.

Savchenko A. Outsourcing: its nature, types and forms.

With each passing day increases the competition between the major economic centers of the world such as USA, Asia and Europe. The development of the national economy at the current stage is defined by globalization, increased competition, institutional reforms, active dissemination of information technology in management and other innovation in all spheres of activity. In this regard, in terms of Ukraine's integration into the global economy is necessary to provide a number of priorities for the sustainable development of domestic enterprises, ensures the ability to enhance competitive advantage and increase their value in the economic market. This will improve the profitability of the business, to open access to new advanced technologies, thus improving the quality of products and services of domestic enterprises. This is only possible when using such high-tech management, as outsourcing. Enterprise passed narrowly specialized service companies, some features that were the prerogative of the offices of the companies themselves. Outsourcing now is not just one of the economic phenomena. Outsourcing has become a major trend of modern development in all spheres of the economy, which largely determines the development of the economy in general, and shifts in the distribution of labor in most developed countries. In this regard, in this article the essence of outsourcing, analyzed different meanings for Ukrainian and foreign scientists. Consider the forms and types of outsourcing, which are used in today's economy. Revealed important privileges of outsourcing in industry,

and draw conclusions on the implementation of the Ukrainian market of outsourcing as an innovative tool in the workplace.

Постанова проблеми. Метою статті є дослідження та систематизація підходів до визначення терміну «Аутсорсинг», аналіз видів та форм аутсорсингу, що використовуються в різних галузях промисловості.

Аналіз основних досліджень. Проблемами аутсорсинг займалось та займаються багато закордонних та українських вчених, зокрема Жан-Луї Бравар, Р.Морган, Дж.Б.Хейвуд, О.І.Білорус, С.О.Календжан, О.В.Осадчук, І.В.Яцкевич, Б.А. Анікін, І.Л. Рудал, А.Г. Загородній, Г.О. Партин, О.Зозульов, О.Микало, А.Ю. Жданов та ін.

Вкладення основного матеріалу дослідження. Термін «аутсорсинг» («outsourcing») походить від англійського «outside resource using» - «використання зовнішніх ресурсів». В міжнародній бізнес-практиці цей термін визначає послідовність організаційних рішень, сутність котрих полягає в передачі деяких раніше самостійно реалізованих організацією функцій або видів діяльності зовнішньою організацією. [1, с.5] Цей термін розглядають багато вчених, а також багато економічних словників, тому ми розташуємо всі ці тлумачення у табл. 1.

Таблиця 1 - Різновиди тлумачення терміну «аутсорсингу»

Джерело, автор	Поняття аутсорсингу
Bloomberg Financial Glossary	Придбання істотної кількості проміжних компонентів у зовнішніх постачальників.
Investorwords.com	Праця, виконувана для компанії людьми, які не належать до числа її постійних службовців.
Webster.com	Практика укладення контрактів із зовнішніми субпідрядниками на виконання виробничих робіт.
The American Heritage, Dictionary of the English Language	Надання послуг або постачання продукцією зовнішніми постачальниками або виробниками для зменшення витрат.
Wikipedia.org	Передача організацією на підставі договору певних бізнес-процесів або виробничих функцій на обслуговування іншій компанії, що спеціалізується у відповідній області.
Яндекс - Словари	Передача традиційних не ключових функцій організацій зовнішнім виконавцям – аутсорсерам, субпідрядникам, висококваліфікованим фахівцям сторонньої фірми.
Анікін Б.А.	Виконання окремих функцій або бізнес-процесів зовнішньою організацією, розташовує необхідними ми для цього ресурсами, на основі довгострокової угоди.[2]
Ерін Андерсон Боб Трінкл	Означає, що ви кому-небудь сплачуєте працю, котра зроблена для вас.[3, с.39]
Хейвуд Дж.Б.	Переведення внутрішнього підрозділу організації і всіх пов'язаних із ним активів в організацію постачальника послуг, котрий пропонує надавати деяку послугу протягом певного часу за договірною ціною.[8]
Жан-Луї Бравар	Обумовлене договором використання матеріальних засобів, майна та знань третьої особи с гарантованим рівнем їх якості, гнучкості та цінностей вартісних критеріїв та оцінок для надання послуг, раніше наданих внутрішніми силами компанії, з можливим переходом існуючого персоналу до постачальника послуг та/або трансформація/оновлення процесів і технологій підтримуючих бізнес.[5]
Айвазян З.С.	Передача певних допоміжних функцій третій особі, що спеціалізується в цій області [1, с.55].
Лазарев А.	Делегування прав на представлення непрофільних послуг стороннім компаніям. Означає глибоку спеціалізацію усередині дружніх компаній для підвищення ефективності роботи кожної з них [1, с.55]

Особливість цих всіх тлумачень терміну «аутсорсинг», що вони всі по різному трактуються. Тому кожне підприємство повинно чітко визначити значення терміну «аутсорсинг», отже, основні принципи аутсорсингу: «займатись тим, що можеш та вмєш робити краще, ніж інші» та «поручати іншим те, що вони роблять краще і дешевше».

Основна управлінська проблема при застосуванні аутсорсингу - визначення взаємних зобов'язань підприємств фірми-замовника та спеціалізованої компанії, яка надає роботу, яку раніше виконувало підприємство-замовник. Відносини сторін за контрактом про аутсорсинг схожі з відносинами зі стратегічного партнерства, а не за підрядними операціям. Вирішальне значення має та обставина, що передана спеціалізованому підприємству (аутсорсеру) діяльність буде виконуватися поза компанії [9, с.7]

У сучасній економіці підприємства, як правило розробляють власні форми і види аутсорсингу. В цілому їх можна розділити та три групи:

1. В залежності від форми організації спільної діяльності: внутрішній аутсорсинг [back office] виражений у розподілі функцій всередині бізнес-системи з метою збереження контролю над якістю їх виконання та зовнішній аутсорсинг [front office] виражений у виконанні окремих або взаємопов'язаних функцій зовнішнім виконавцям - аутсорсеру, при цьому скорочуються частка компанії у вартості готового продукту, а так само рівень оподаткування [1, с.61.].

2. В залежності від поділу відповідальності і ризиків: частковий (вибірковий) аутсорсинг (partial or selective outsourcing) - передача аутсорсеру конкретних функцій або частин бізнес-процесів підприємства,

але підприємство ряд функцій, які взаємопов'язані виконує самостійно [1, с.65]; повний аутсорсинг (full outsourcing) - підприємство передає аутсорсеру окремі функції цілком, з покладанням на нього повної відповідальності за їх виконання [1, с.67]; спільне підприємство і частка в акціонерному капіталі - це нові форми аутсорсингу. Спільне підприємство на регулярній основі стає постачальником товарів і послуг для замовника, який може передати частину своїх співробітників і обладнання спільному підприємству, щоб вони могли за участю фахівців аутсорсера впоратися з поставленими завданнями. Спільне підприємство може розвивати бізнес шляхом реалізації своєї продукції і послуг на зовнішніх ринках. Для підвищення відповідальності і зацікавленості у виконанні аутсорсингових договорів замовник або аутсорсер може отримувати долу в акціонерному капіталі свого партнера. [8, с.41]

3. В залежності від виду діяльності аутсорсингу:

- виробничий (промисловий) - передача сторонньої організації частина або цілком функцій виробництва продукції або її компонентів;

- IT-аутсорсинг (ІТО) - передача сторонньої організації частину (програмування, хостинг, тестування і т.д.) або повністю (супровід устаткування або ПЗ) вирішення питань, пов'язаних з розробкою впровадженням і супроводом ІТ-систем;

- аутсорсинг бізнес-процесів (ВРО - business process outsourcing) - передача аутсорсеру взаємопов'язаних функцій і видів виробничої діяльності, управління ними, а так само повної відповідальності за їх виконання (бухгалтерські послуги, маркетинг, логістика та ін.)

- аутстафінг (HRO - Human resources Outsourcing) - це послуга по виведенню персоналу компанії за штат з подальшим притягненням його на підставі цивільно-правового договору (договору аутстафінгу); [3, с.39]

Одними з важливих привілеїв, які надає аутсорсинг при його використанні на промислових підприємствах можна вважати наступні: зосередження уваги підприємства на підвищення ефективності та якості вироблюваної продукції; зниження собівартості продукції, що випускається, у зв'язку з оптимізацією витрат (розробка, дослідження, маркетинг, інформаційні технології, реорганізація персоналу і т.д.); зниження ризиків підприємств, пов'язаних з передачею зосереджених функцій аутсорсеру, який нестиме відповідальність за терміни і якість виконуваних робіт; зниження податкових зобов'язань, у зв'язку з оптимізацією персоналу; аутсорсинг знижує необхідність в інвестуванні коштів у розвиток основних фондів підприємств, що поліпшує фінансові показники підприємств.

Висновки. На сучасному етапі на Україні аутсорсинг зароджується, в веде того що це нові можливості для виходу і відновлення діяльності з пост кризового періоду багатьох промислових підприємств. Для ефективного використання аутсорсинг потрібно призвести інноваційні заходи в освітній системі, оподаткування, законодавстві та в інших сферах економіки. Впровадження інноваційного інструменту на ринку України як аутсорсинг, дозволить промисловим підприємствам сконцентрувати увагу на виробництві та випуску основного продукту, не звертаючи уваги на другорядні непрофільні бізнес-процеси, які можна покласти на спеціалізуються підприємства - аутсорсерів.

Список використаних джерел:

1. Аникин Б.А., Рудая И.Л. Аутсорсинг и аутстаффинг: высокие технологии менеджмента: Учеб.пособие. – М.: ИНФРА – М., 2007. – 288 с. – (Высшее образование).
2. Аникин Б.А. Аутсорсинг: создание высокоэффективных и конкурентоспособных организаций: Учебное пособие / Под ред. Проф. Б.А.Аникина. – М.: ИНФРА – М, 2003. – 187 с. – (Серия «Высшее образование»).
3. Андерсен Э., Тринкл Б. Аутсорсинг в продажах / Эрин Андерсен, Боб Тринкл; пер. с англ. – М.: Издательство «Добрая книга», 2006. – 416 с.
4. Білорус О.Г. Глобальний конкурентний аутсорсинг: монографія / О.Г.Білорус, О.В.Гаврилук. – К.: КНЕУ, 2010. – 349 с.
5. Бравар Жан-Луї, Морган Роберт. Эффективный аутсорсинг: Розуміння, планування та використання успішних аутсорсингових відносин / Пер. З англ., - Дніпропетровськ: Баланс Бізнес Букс, 2007. – 288 с.
6. [Елена Сафарова](#). Аутстаффинг, аутсорсинг, лизинг персонала: новые технологии бизнеса. Простыми словами о сложных материях. М.: Эксмо, 2010. – 250 с.
7. Календжян С.О. Аутсорсинг и делегирование полномочий в деятельности компаний. – М.: Дело, 2003. – 277 с.
8. Хейвуд Дж. Б. Аутсорсинг: В поисках конкурентных преимуществ / Дж.Б. Хейвуд. – М.: Вильямс, 2002. – С. 40.
9. Michael F. Corbett & Associates, Ltd. Achieving Speed and Innovation through Bussiness Process Outsourcing, January 2003, P.7.

Ключові слова. Аутсорсинг, форми аутсорсинг, аутсорсинг бізнес-процесів, внутрішній та зовнішній аутсорсинг.

Ключевые слова. Аутсорсинг, формы аутсорсинг, аутсорсинг бизнес-процессов, внутренний и внешний аутсорсинг.

Keywords. Outsourcing, Form outsourcing, business process outsourcing, internal and external outsourcing.